

به نام خداوند بخشنده مهربان

مروری بر وضعیت عملکرد گوسفندان بومی کشور و آمیخته های آنها با
نژادهای خارجی

تهیه کننده : نادر پاپی

موسسه تحقیقات علوم دامی کشور

چکیده

پرورش دام یکی از ارکان اصلی و اقتصادی بخش کشاورزی در کشور است که همواره به دلیل ایجاد اشتغال پایدار و تأمین امنیت غذایی نقشی تأثیرگذار در استقلال کشور داشته است. بنابراین توجه ویژه و سرمایه گذاری در این زیربخش به منظور حفظ، توسعه و پایداری آن امری اجتناب ناپذیر می باشد. حرفه پرورش گوسفند و بز در کشور قدمتی چندین هزار ساله داشته که حتی با وجود پدیده های طبیعی ناخوشایند مثل خشکسالی های متوالی و نیز ایجاد و گسترش زیرساخت های توسعه صنعتی که سبب کاهش چراگاه های بومی و همچنین جمعیت این گونه دامی شده است، همچنان به عنوان یک حرفه ی مستقل و پایدار به فعالیت خود ادامه می دهد. راز این موفقیت طولانی مدت را نه تنها در سوددهی این حرفه، بلکه باید در عوامل دیگری مثل عشق و علاقه دامداران به حرفه و دام خود جستجو نمود. به طور معمول گوسفند و بز در کشور ایران به دو شیوه ی عشایری و روستایی پرورش داده می شوند و نقش واحدهای صنعتی در این حرفه بسیار کم رنگ است. در سال های اخیر ورود نژادهای اصلاح شده گوسفند خارجی به کشور افزایش یافته که به دلیل نبودن برنامه مدون طولانی مدت برای استفاده از این دام ها، نه تنها دستاوردی برای کشور به همراه نخواهد داشت، بلکه سبب آسیب جدی به ذخایر ژنتیکی گوسفند و بز کشور خواهد شد. این در حالی است که بر اساس مستندات موجود، در صورت اصلاح روش های مدیریتی پرورش و نگهداری، عملکرد گوسفندان بومی از نظر صفات رشد و صفات تولیدمثلی در حد قابل قبولی بوده و در صورت اصلاح استراتژی های بازار، همچنان یک حرفه سودده و اقتصادی می باشد. در این گزارش نخست به اهمیت پرورش گوسفندان بومی در کشور پرداخته شده و سپس نتایج عملکرد تولیدی و تولیدمثلی برخی نژادهای گوسفند بومی کشور و نیز آمیخته های آنها با گوسفندان اصلاح شده خارجی، مورد بحث قرار گرفته است و در پایان راهکارهای علمی و عملی بهبود عملکرد گوسفندان بومی ارائه شده است.

کلمات کلیدی: آمیخته گری، ضریب تبدیل خوراک، عملکرد رشد، گوسفند بومی